

Souhrnná teritoriální informace:

Ázerbájdžán

Zastupitelský úřad 20. 9. 2024 21:30

Ázerbájdžán je sekulární muslimský stát v oblasti Jižního Kavkazu s převážně turkickým obyvatelstvem, který ve své novodobé podobě vznikl po rozpadu Sovětského svazu v roce 1991. Navzdory jeho poloze na břehu Kaspického moře jej lze považovat za vnitrozemský stát, neboť postrádá přímý přístup ke světovému oceánu. Ekonomice Ázerbájdžánu jednoznačně dominuje těžba ropy a zemního plynu. Tyto komodity a jejich deriváty v roce 2023 představovaly přibližně 92 % veškerého vývozu.

Co se týče celkového stavu ekonomiky, Ázerbájdžán objektivně dosáhl ohromujícího úspěchu, když se mu v poměrně krátkém čase podařilo konsolidovat hospodářství těžce poznamenané prohranou 1. karabašskou válkou a vnitropolitickou krizí první poloviny 90. let. O velikosti tohoto úspěchu vypovídá skutečnost, že se dnes jako jediná ze zemí jihokavkazského regionu řadí dle metodologie Světové banky mezi státy s vyššími středními příjmy (upper-middle income). Zásadní roli při dosažení tohoto úspěchu sehrály zásoby ázerbájdžánské ropy, které byly na základě Dohody o dělbě zisků otevřeny zahraničním investicím. Toto rozhodnutí přineslo i svá negativa v podobě přílišné závislosti celého ázerbájdžánské hospodářství na těžbě energetických surovin. Ropný sektor se na tvorbě HDP podílí přibližně 41 %, pro rok 2024 by měl vytvářet 51 % příjmů státního rozpočtu. Vedle ropy se investiční úsilí v uplynulých letech soustředilo i na rozšíření těžby kaspického plynu a vybudování Jižního plynového koridoru přes území Gruzie, Turecka a balkánských států. Ten od svého uvedení do provozu v prosinci 2020 zásobuje plynem Itálii, Turecko nebo Bulharsko a další evropské státy mají zájem o dodávky ázerbájdžánské ropy skrze stávající infrastrukturu.

Prudký pád cen ropy na světových trzích v roce 2015 naplno odhalil nebezpečí plynoucí z přílišné orientace ázerbájdžánské hospodářství na jedno jediné odvětví. Krize umocněná dlouhodobým posilováním amerického dolaru a souběžnou devalvací měn řady sousedních států měla za následek značné zpomalení výkonu ekonomiky, s jehož následky se země nestihla plně vyrovnat, než ji počátkem roku 2020 postihla dvojí krize v podobě ještě prudšího pádu cen ropy a pandemie COVID-19. Ázerbájdžánské vedení si vážnost stávající situace uvědomovalo a snažilo se problémům čelit masivní podporou rozvoje neropných odvětví ekonomiky jako je zemědělství, chemický a zpracovatelský průmysl a stavebnictví. Ekonomika, která zaznamenala v roce 2023 stagnaci by měla zažít pozvolné oživení do roku 2026.

Ázerbájdžán nadále zůstává nejsilnější ekonomikou v regionu s podílem 60 % na celkovém HDP i suverénně největším exportérem. Lze očekávat, že hlavním předmětem zájmu bude v následujících letech post-konfliktní rekonstrukce území po 2. karabašské válce.

Základní údaje	
Hlavní město	Baku
Počet obyvatel	10,36 milionu
Jazyk	oficiální jazyk ázerbájdžánština, ruština široce rozšířená
Náboženství	islám (96 %), křesťanství (3 %), ostatní (1 %)
Státní zřízení	poloprezidentská republika
Hlava státu	Ilham Aliyev
Hlava vlády	Ali Asadov
Název měny	ázerbájdžánský manat (AZN)
Cestování	
Časový posun	+3 hodin (v létě +2)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Milan Sedláček
Ekonomický úsek	Mgr. Klára Zeldová
Konzulární úsek	Ing. Pavel Kučera
CzechTrade	Ing. Antonín Marčík
Czechinvest	
Ekonomika	2023
Nominální HDP (mld. USD)	76,122
Hospodářský růst (%)	1,7
Inflace (%)	8,81
Nezaměstnanost (%)	6,1

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veřejné akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Název státu:

- 1 Ázerbájdžánská republika (Ázerbájdžán)
- 1 Azərbaycan Respublikası
- 1 the Republic of Azerbaijan

Politické uspořádání Ázerbájdžánu vychází z Ústavy vydané v roce 1995. Země je prezidentskou republikou, vnitropolitická situace je stabilizovaná.

Výkonná moc je v rukou prezidenta Ilhama Alijeva. Prezident je v přímých volbách volen na sedmiletá funkční období (po dodatku Ústavy z roku 2009 může být volen na více než 2 období). Prezident jmenuje Kabinet ministrů a v koordinaci s Parlamentem (Milli Madžlis/em) jmenuje předsedu vlády (Ali Asadov) a hlavy místní samosprávy. Prezident byl na své páté funkční období zvolen v únoru 2024. První viceprezidentkou země se v roce 2017 stala první dáma Mehriban Alijeva, která je zároveň první držitelkou této funkce.

Zákonodárnou moc drží jednokomorové Národní shromáždění (Milli Madžlis) a Nejvyšší národní shromáždění v Nachičevanské autonomní republice. Milli Madžlis je složený ze 125 poslanců volených z jednomandátových volebních obvodů na 5 let. Poslanci nesestavují vládu, na základě Ústavy ji však schvalují. Poslední volby do Milli Madžlisu se uskutečnily v únoru 2020, předsedkyní se stala Sahiba Gafarova. Vládní politickou stranou je Nový Ázerbájdžán (YAP).

Soudní moc je svěřena Ústavnímu soudu, Nejvyššímu soudu a Hospodářskému soudu. Soudce těchto soudů jmenuje prezident.

Prezident: Ilham Aliyev

Viceprezidentka: Mehriban Aliyeva

Složení vlády:

- 1 Předseda vlády: Ali Asadov
- 1 První vicepremiér: Yagub Eyyubov
- 1 Vicepremiér: Shahin Mustafayev
- 1 Vicepremiér: Ali Ahmadov
- 1 Ministr digitálního rozvoje a dopravy: Rashad Nabiyev
- 1 Ministr ekologie a přírodních zdrojů: Mukhtar Babayev
- 1 Ministr energetiky: Parviz Shahbazov
- 1 Ministr financí: Samir Sharifov
- 1 Ministr hospodářství: Mikayil Jabbarov
- 1 Ministr kultury: Adil Karimli
- 1 Ministr pro mimořádné události: gen. mjr. Kamaladdin Heydarov
- 1 Ministr mládeže a sportu: Farid Gayibov
- 1 Ministr obranného průmyslu: Vuqar Mustafayev
- 1 Ministr obrany: gen. plk. Zakir Hasanov
- 1 Ministr práce a sociální ochrany obyvatelstva: Sahil Babayev
- 1 Ministr spravedlnosti: Fuad Ahmadov
- 1 Ministr školství: Emin Amrullayev
- 1 Ministr vnitra: Vilayat Eyvazov
- 1 Ministr zahraničí: Jeyhun Bayramov
- 1 Ministr zdravotnictví: Teymur Musayev
- 1 Ministr zemědělství: Majnun Mammadov

Instituce podřízené kabinetu ministrů:

- 1 Agentura pro potravinovou bezpečnost: Goshgar Tahmazli
- 1 Celní správa: Shahin Baghirov
- 1 Pohraniční stráž: Elchin Guliyev
- 1 Služba státní bezpečnosti: Ali Nagiyev
- 1 Státní agentura pro cestovní ruch: Fuad Nagiyev

- 1 Státní komise pro městskou výstavbu a architekturu: Anar Guliyev
- 1 Státní komise pro otázky rodiny, žen a dětí: Bahar Muradova
- 1 Státní komise pro práci s diasporou: Fuad Muradov
- 1 Státní komise pro práci s náboženskými organizacemi: Ramin Mamedov
- 1 Státní komise pro uprchlíky a vnitřně přesídlené: Rovshan Rzayev
- 1 Státní migrační služba (cizinecká policie): Vusal Huseynov
- 1 Státní služba pro otázky mobilizace a odvodu: Mursel Ibrahimov
- 1 Státní statistická komise: Tahir Budagov
- 1 Zahraniční zpravodajská služba: Orkhan Sultanov

Parlament (Milli Medžlis):

- 1 Předsedkyně parlamentu: Sahiba Gafarova
- 1 První místopředseda parlamentu: Ali Huseynli
- 1 Místopředseda parlamentu: Adil Aliyev
- 1 Místopředseda parlamentu: Fazail Ibrahimli

Další významné státní instituce:

- 1 Guvernér Centrální banky: Taleh Kazimov
- 1 Prezident státní ropně-plynové společnosti SOCAR: Rovshan Najaf
- 1 Ředitel státního ropného fondu (SOFAZ): Israfil Mammadov

1.2 Zahraniční politika země

Ázerbájdžán se snaží o multivektorovou politiku, zachování odstupu od integračních uskupení, o vyvážené vztahy s Evropskou unií (EU) a Euroasijskou ekonomickou unií. Země není členem WTO.

Vztahy Ázerbájdžánu s **Ruskem** (RU) jsou pragmatické. Země podepsaly v únoru 2022 *Deklaraci o spojenecké spolupráci*. RU je pro AZ významným obchodním partnerem. Klíčovými aspekty AZ-RU spolupráce jsou v roce 2024 doprava, tranzit a logistika. Byly podepsány dohody o rozvoji dopravní infrastruktury na období 2024-2026, o rozvoji státních hraničních přechodů a dálniční infrastruktury. Ve vztazích je zdůrazňován význam mezinárodního dopravního koridoru *sever-jih*. RU vojenské jednotky umístěné po 2. karabašské válce v Karabachu se, s ohledem na znovunabytí suverenity AZ nad tímto územím, začaly v dubnu 2024 stahovat. Hlasování ve Valném shromáždění OSN o odsouzení ruské agrese na Ukrajině, rezoluce k humanitární situaci na Ukrajině aj. se AZ standardně neúčastní, avšak opakovaně poskytuje Ukrajině humanitární pomoc a dodávky elektrických zařízení.

Plně znovunabytí suverenity AZ nad Karabachem dne 20. 9. 2023 vedlo k odchodu arménského obyvatelstva do sousední **Arménie** (AM). Jako nejvýznamnější západní zprostředkovatel mírových rozhovorů mezi AZ a AM se od roku 2021 profilovala EU a také USA (z iniciativy předsedy ER Ch. Michela proběhlo v Bruselu několik summitů lídrů AZ a AM, přičemž během 1. summitu Evropského politického společenství v Praze v říjnu 2022 potvrdili prezident Ilham Alijev a premiér Nikol Pašinjan závazek dodržovat Chartu OSN a Deklaraci z Almaty, jejichž prostřednictvím obě strany vzájemně uznávají svou územní celistvost a svrchovanost). Od podzimu 2023 AZ výrazně deklaruje, že má zájem o přímá nezprostředkovaná mírová jednání s AM. Probíhají přímá jednání o textu „*smlouvy o ustavení míru a mezivládních vztahů*“ vedená ministry zahraničních věcí. Lídři obou zemí se nicméně setkali v únoru 2024 v Mnichově na jednání, které hostil německý kancléř Scholz. Souběžně s jednáními o textu mírové smlouvy probíhají setkání delimitačních komisí a v květnu 2024 proběhla úspěšně delimitace úseků severní společné hranice.

Strategickým zájmem E U v Ázerbájdžánu je diversifikace dodávek ropy a zemního plynu. V červenci 2022 bylo podepsáno *Memorandum o strategickém partnerství v oblasti energetiky mezi EU a Ázerbájdžánem*. EU je AZ největším obchodním partnerem. Stále je rozjednána *Dohoda o posíleném partnerství a spolupráci*, zasedá Rada pro spolupráci. EU a její členské státy jsou největšími mezinárodními dárči v oblasti odminování AZ a *Team Europe* zahájil na začátku roku 2024 iniciativu *boj proti minám v Ázerbájdžánu*.

Vztahy AZ s **Tureckem** jsou vřelé, bývalý prezident Hejdar Alijev je charakterizoval slovy *jeden národ, dva stát y*. V červnu 2021 podepsaly oba státy deklaraci o spojeneckých vztazích. Vztahy s **Íránem** jsou spíše pragmatické, mají však rozkolísaný charakter, jenž odráží i širší regionální vývoj. Vztahy s **Izraelem** jsou velmi dobré a během posledních 10 let upevnily. Spolupráce **turkických zemí** je zaštiťována Organizací turkických států, v níž dominuje Turecko a jež zahrnuje také Ázerbájdžán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Uzbekistán. V posledních letech mezinárodně-politický význam tohoto integračního prvku výrazně roste. Základem spolupráce zemí Kaspického moře je *Konvence o právním statusu Kaspického moře*, podepsaná všemi příkaspickými zeměmi dne 12. srpna 2018, doposud však není plně ratifikovaná.

V listopadu 2024 se v AZ koná konference OSN o změně klimatu COP29.

1.3 Obyvatelstvo

Dle Státní statistické komise Ázerbájdžánu bylo v zemi k 1. 11. 2021 evidováno 10 263,7 tis. obyvatel. Hustota obyvatelstva je 126 ob./km². V roce 2022 žilo 52,8 % obyvatel ve městech, pokračuje tak dlouhodobý trend přesunu venkovského obyvatelstva do měst, především do Baku. Největším městem je Baku s 1,2 mil. obyvatel následovaný Gandžou (313 000 ob.) a Sumgajtem (265 150 ob.). Největší hustota osídlení je patrná v Baku a jeho okolí (cca 1000 ob./km²). Střední věk v Ázerbájdžánu je 32,3 let.

Data k národnostnímu složení obyvatelstva Státní statistická komise Ázerbájdžánu poskytuje k roku 2009:

- 1 Ázeři: 90,6 %
- 1 Lezgini: 2,0 %
- 1 Rusové: 1,3 %
- 1 Arméni: 1,3 %
- 1 Tališi: 1,3 %
- 1 Avaři: 0,6%
- 1 ostatní: 2,9%

Náboženské složení:

- 1 Islám: 96 % (přibližně 85 % šíité a 15 % sunnité)
- 1 Křesťanství: 3 %
- 1 Ostatní: 1 %

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Ázerbájdžán pokračuje v cestě z krize po druhém ropném šoku za 5 let, který ovlivnil ekonomiku více než pandemie Covid-19. Růst HDP po pozitivním roce 2022 zpomalil na 1,7 % v roce 2023, pomalejší růst hospodářství je předpokládán i ve střednědobém horizontu. HDP na obyvatele v roce 2023 dosáhl zhruba 18,3 tis. USD. Nominální inflace se díky intervencím ze strany Centrální banky snížila a dosáhla jednociferné hodnoty (8,8 %). Stát díky vyšším cenám ropy hospodaří s přebytkem a státní dluh se ke konci roku 2023 pohyboval na úrovni 9,3 % HDP. Ázerbájdžán je navíc jediným státem Východního partnerství, který má dle OECD exportní riziko na stupni 4. Ázerbájdžánský manat, který výrazně utrpěl ropným šokem v roce 2020 se po sérii intervencí ze strany Centrální banky v roce 2021 stal opět stabilní měnou, která svůj od 2016 fixní kurz k USD drží bez větších potíží a oproti EUR posiluje.

Ázerbájdžán je nejsilnější ekonomikou Jižního Kavkazu založenou na těžbě a exportu nerostných surovin, zejména ropy a plynu. Saldo zahraničního obchodu je díky tomu dlouhodobě pozitivní. Za svoji prioritu pokládá země diverzifikaci ekonomiky spolu s rozvojem netěžebních sektorů a lákání zahraničních investic mimo petrochemický sektor. Perspektivními sektory jsou v Ázerbájdžánu především zemědělství, energetika včetně obnovitelných zdrojů, stavebnictví atd. Z hlediska mezinárodního obchodu Ázerbájdžán exportuje především suroviny v nezpracované formě (ropa, plyn, elektřina, zelenina, zejména rajčata a jablka do Ruska) a dováží výrobky s vyšší přidanou hodnotou (stroje). Příjmy z těžby ropy a plynu vytvářejí prostor pro rozvoj místní ekonomiky.

Tabulka z MOP + navíc platební bilance, zadluženost/HDP.

Ukazatel	2021	2022	2023	2024	2025
Růst HDP (%)	5,62	4,62	1,7	2,6	2,8
HDP/obyv. (USD/PPP)	15657,41	17457,03	18300	19160	20010
Inflace (%)	6,66	13,8	8,81	4	4,1
Nezaměstnanost (%)	7,11	6,37	6,1	5,5	5,6
Export zboží (mld. USD)	22,208	38,146	38,889	25,405	21,832
Import zboží (mld. USD)	11,706	14,54	13,196	13,944	14,779
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	11,274	28,697	24,148	13,78	12,683
Průmyslová produkce (% změna)	5,2	-1,1	-1,1	4	4
Populace (mil.)	10,31	10,36	10,41	10,46	10,51
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	4/7	4/7	4/7	5/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

V prosinci 2023 byl dekretem prezidenta I. Alijeva přijat zákon o státním rozpočtu pro rok 2024. Ropný sektor také v roce 2023 platil za hlavní zdroj příjmů, na rozpočtu se příjmy z těžby ropy a plynu podílely 51 %. Státní rozpočet pro rok 2024 byl schválen s deficitem 2,2 % HDP (při ceně ropy 60 USD/barel). Schválené výdaje pro rok 2024 jsou 36,5 mld. AZN (21,5 mld. USD). Hlavními sektory pro výdaje bude v roce 2024 obrana a národní bezpečnost, vzdělávání, zdravotnictví a sociální ochrana a zabezpečení. Na post-konfliktní rekonstrukci bude vyhrazeno 7,8 mld. AZN (4,6 mld. USD). Schválené příjmy pro rok 2024 jsou ve výši 35,6 mld. AZN (20,9 mld. USD), což odpovídá víceméně stejné částce oproti schváleným příjmům pro rok 2022 a obdobné částce jako reálné příjmy. Hlavním zdrojem nárůstu pro rok 2024 schválených příjmů jsou převody ze Státního ropného fondu SOFAZ ve výši 7,5 mld. USD a daně (příjmy z daně z příjmů právnických osob by měly v roce 2024 dosáhnout hodnoty 3,3 mld. USD a z DPH, jehož vklad by měl být 4,5 mld. USD).

Veřejné finance	2023
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-0,7
Veřejný dluh (% HDP)	18,5
Bilance běžného účtu (mld. USD)	13,093
Daně	2024
PO	-
FO	-
DPH	-

Ázerbájdžánská ekonomika vzrostla v roce 2023 pouze o 1,5 % a mírný růst HDP je očekáván také v roce 2024 (2,4 %). Veřejný dluh na konci roku 2023 odpovídal 9 % HDP. Státní devizové rezervy v roce 2023 zaznamenaly 29,1% nárůst a dosáhly 11,7 mld. USD. Od roku 2017 fixovaný kurz AZN vůči USD zůstal v roce 2023, po turbulentním roce 2020, kdy byl kurz 1,7 AZN za 1 USD udržen jen za výrazných vládních intervencí, stabilním.

2.3 Bankovní systém

Bankovní sektor v Ázerbájdžánu je v současné době tvořen 23 komerčními bankami. Jedinými dvěma bankami s většinovým státním podílem jsou International Bank of Azerbaijan (IBA) a Azer-Turk Bank. IBA dosud podle všech ukazatelů zůstává největší finanční institucí v Ázerbájdžánu a lze ji považovat za banku systémového významu. Stav bankovního sektoru v Ázerbájdžánu dlouhodobě negativně ovlivňuje jeho vysoká fragmentace, rostoucí počet nedobytných pohledávek a absence moderních finančních produktů. Do budoucna je očekáváno snižování počtu bank na méně než 20.

Otázka přístupu k financování ze strany podnikatelských subjektů platí v Ázerbájdžánu za jednu z klíčových. Z analýzy EBRD vyplývá, že pouze necelých 15 % ázerbájdžánských firem ke své činnosti využívá nějaký druh úvěru, přičemž ve většině případů se jednalo o osobní úvěr majitele firmy. Naopak 77 % ázerbájdžánských firem, které o sjednání úvěru uvažovaly, bylo místními bankovními institucemi buď přímo odmítnuto, nebo přesvědčeno o nevhodnosti takového kroku. Výše úroků standardně nabízených místními bankami jim v tom dává do značné míry za pravdu, neboť ta se u úvěrů v cizí měně pohybuje v rozmezí 12 – 15 % p.a. a v případě úvěrů v AZN dokonce 24-28 % p.a.

Problémem je rovněž vysoká dolarizace místní ekonomiky, čímž dále omezuje schopnost bank poskytovat úvěrové služby. Častá je rovněž praxe tzv. „family loans“, tedy půjček poskytovaných bez adekvátní analýzy rizik a ručení, jež dále podřívají schopnost bankovních domů půjčovat finanční prostředky na tržní bázi. Ceny úvěrů na ázerbájdžánském finančním trhu jsou nepoměrně vysoké i v porovnání srovnatelných „emerging markets“.

2.4 Daňový systém

Základním kamenem ázerbájdžánského daňového systému je Daňový zákon z roku 2000. Od roku 2006 platí mezi Českou republikou a Ázerbájdžánem Smlouva o zamezení dvojího zdanění.

V zemi existují následující typy daní:

- 1 **Daň z příjmu/zisku fyzických osob** (Personal Income Tax, od 14 %) - progresivní daň, které podléhají všechny fyzické osoby a rezidenti.
- 1 **Daň z příjmu/zisku právnických osob** (Corporate profit tax, 20 %) - firma se sídlem v Ázerbájdžánu platí tuto daň z příjmu, který má v zemi i v zahraničí. Plátcem daně je i stálá provozovna zahraničního subjektu, v takovém případě jsou daněny pouze příjmy realizované na území Ázerbájdžánu. Příjem nerezidentní právnické osoby, která nedisponuje stálou provozovnou v Ázerbájdžánu je daněn u zdroje platby bez možnosti aplikace odpočitatelných položek.
- 1 **Daň z přidané hodnoty** (DPH/VAT, 18 %) - 3 obchodní operace s DPH - operace vyjmuté ze zdanění, zdaněné operace s nulovým zdaněním a operace zdaňované v plné výši. Dovezené zboží podléhá zdanění, kromě určitých druhů zařízení a vybavení, které vytváří či rozšiřují kapitál firmy. Některé typy aktivit v ropném a plynovém průmyslu mají speciální, zjednodušený daňový režim.
- 1 **Spotřebitelská daň** (Excise Tax) - touto daní je zatíženo pivo, alkoholické nápoje, motorová vozidla, jachty, petrochemické výrobky, cigarety a tabákové výrobky.
- 1 **Daň z majetku** (Assets Tax, 1 % PO)
- 1 **Daň z půdy** (Land Tax) - liší se v závislosti na velikosti, poloze a využití půdy.
- 1 **Silniční daň** (Road Tax) - 0,02 AZN za 1 litr paliva.
- 1 **Daň z těžby minerálních surovin** (Mineral Resources Tax)
- 1 **Zjednodušená daň** (Simplified Tax) - aplikovatelná pro neplátce DPH s hrubými tržbami nepřesahujícími 120 000 AZN ročně, kteří podnikají v příslušných, taxativně vymezených oblastech.

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Vzájemný obchod je ovlivněn dovozem energetických nerostných surovin, zejména ropou, která pokrývá v podstatě kompletní ázerbájdžánský dovoz do ČR (99,9 %). Export ČR do AZ je diverzifikovanější (telekomunikační příslušenství, součástky, stroje či osobní automobily). Saldo obchodu je dlouhodobě v neprospěch ČR. ČR byla v roce 2023 dle ázerbájdžánského statistického úřadu 10. nejvýznamnějším exportním partnerem a 6. nejvýznamnější importér ázerbájdžánské ropy.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z ČR (mld. CZK)	1,36	1,70	1,91	3,05	4,45
Export do ČR (mld. CZK)	25,76	13,06	13,28	33,35	29,71
Saldo s ČR (mld. CZK)	24,40	11,36	11,37	30,30	25,26

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	2535,76	56,93
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky periferní	482,64	10,84
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	420,87	9,45
642	Papír, lepenka řezané na určitý rozměr, tvar, výrobky	64,51	1,45
728	Stroje, zařiz. ost. pro určitá odvětví průmyslu, díly	60,45	1,36

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
333	Oleje ropné, oleje z nerostů živičných surové (ropa)	29664,15	99,85
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	23,37	N/A
431	Tuky, oleje rostlinné a živočišné zušlechtěné, vosky	10,29	0,03
743	Čerpadla (ne na kapaliny), kompresory, ventilátory ap.	4,02	0,01
658	Výrobky hotové z materiálů textilních j. n.	2,62	0,01

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

EU byla v roce 2023 nejvýznamnějším obchodním partnerem AZ s podílem 48,5 % na celkovém obrátu. Hlavním partnerem byla i v roce 2023 Itálie. Exportované položky do EU zůstávají ropa a plyn, díky těmto surovinám v roce 2023 zůstalo saldo společného obchodu pozitivním. Dováženy jsou především stroje a zařízení, potraviny, kovy a chemikálie.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import z EU (mil. EUR)	1838,20	1498,23	1468,03	2042,77	2338,16
Export do EU (mil. EUR)	10597,64	6414,69	13157,18	31053,05	19072,78
Saldo s EU (mil. EUR)	8759,43	4916,47	11689,15	29010,28	16734,62

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Hlavními obchodními partnery mimo EU jsou Turecko, Rusko, Gruzie a Čína. Jedná se o vztahy importního charakteru, státy do Ázerbájdžánu dodávají zboží s vyšší přidanou hodnotou. Ázerbájdžán nicméně vyváží elektrickou energii, ovoce a zeleninu v nezpracovaném stavu. V roce 2023 poprvé Ázerbájdžán zaznamenal pozitivní saldo.

	2019	2020	2021	2022	2023
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	10803,99	8427,69	9360,02	11406,73	9868,14
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	7565,48	6295,55	7385,22	4232,00	16899,54
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-3238,51	-2132,14	-1974,80	-7174,73	7031,40

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Opatření přijatá v posledních letech za účelem zlepšení podnikatelského klimatu a reformy celkové ekonomiky zahrnují odstranění nadbytečných kategorií podnikatelských licencí, zmocnění populárních středisek vládních služeb "ASAN" licenční autoritou, zjednodušení celních postupů, pozastavení některých obchodních inspekcí a reforma daňového režimu. Rovněž trojstranná dohoda o příměří z listopadu 2020 přispěla ke zlepšení investičního klimatu a vytvořila potenciál pro investice do infrastruktury. Zahraniční investice jsou vítány, cílí především na snížení provozních nákladů a času. Využívají úplné a bezvýhradné právní ochrany podle Zákona o ochraně zahraničních investic, Zákona o investiční činnosti a dalších záruk obsažených v mezinárodních dohodách a smlouvách. V souladu s těmito zákony by měl Ázerbájdžán zacházet se zahraničními investory, včetně zahraničních partnerů ve společných podnicích, způsobem, který není méně příznivý než zacházení s národními investory.

Během několika posledních let se ázerbájdžánská vláda aktivně snažila přilákat zahraniční investice, jejich objem se v roce 2023 zvýšil a dosáhl 6,7 mld. USD. Experti očekávají, že objem přímých zahraničních investic v období 2024 - 2028 se bude pohybovat v rozmezí 1,5-3,0 % HDP. V roce 2023 mířilo do ropného sektoru 82 % z celkové hodnoty zahraničních investic, s nejvýznamnějším investorem se stala Velká Británie. Zahraniční investice do vládních prioritních sektorů pro ekonomickou diverzifikaci (zemědělství, doprava, cestovní ruch a ICT) jsou zatím omezené.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Smlouvy s EU Vztahy s EU jsou založeny na Dohodě o partnerství a spolupráci, podepsané v roce 1996. V únoru 2017 bylo oficiálně zahájeno vyjednávání o nové partnerské dohodě, jež má dohodu z roku 1996 nahradit. Návrh dohody má výrazné ambice přiblížit stávající praxi ve většině oblastí ekonomiky evropským zvyklostem, z čehož ovšem pramení některé těžkosti s jejím vyjednáváním. To nadále pokračuje, a v prosinci 2021 bylo prezidentem I. Alijevem oznámeno, že zbývá dokončit pouze 10 % dohody. Dohoda však doposud čeká na dokončení.

V rámci platformy Východního partnerství zemí je Ázerbájdžán spíše pasivním partnerem. Zástupci AZ chtějí mít v rámci této platformy významnější postavení, což vyplývá z ekonomické síly. Nicméně samotný Ázerbájdžán vůči iniciativě projevuje mizivou aktivitu.

Smlouvy s ČR

- 1 Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ázerbájdžánské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňového úniku v oboru daní z příjmu a majetku (2005);
- 1 Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem daní Ázerbájdžánské republiky (2007);
- 1 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ázerbájdžánské republiky o hospodářské, vědeckotechnické a kulturní spolupráci (2009);
- 1 Smlouva mezi vládou ČR a vládou Ázerbájdžánské republiky o letecké dopravě (2010); Dohoda mezi Českou republikou a Ázerbájdžánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně a investic (2011);
- 1 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Ázerbájdžánské republiky o výměně a vzájemné ochraně utajovaných skutečností (2011);
- 1 Dohoda o spolupráci v oblasti cestovního ruchu mezi Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a Ministerstvem kultury a cestovního ruchu Ázerbájdžánské republiky (2012);
- 1 Společná deklarace o strategickém partnerství mezi Českou republikou a Ázerbájdžánskou republikou (2015);
- 1 Dohoda o spolupráci v oblasti energetiky mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem energetiky Ázerbájdžánské republiky (2021).

3.4 Rozvojová spolupráce

Ázerbájdžán není příjemcem rozvojové pomoci z ČR s výjimkou malých lokálních projektů. V roce 2019 byly realizovány dva takové projekty se zaměřením na rozvoj oboru adiktologie v Ázerbájdžánu (ve spolupráci s Klinikou adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze) a na lepší přípravu studentů a studentek pěti vybraných škol v rajonu Şamaxı na technické profese pomocí stavebnice firmy Merkur Toys s manuály v ázerbájdžánštině.

Ázerbájdžán není příjemcem rozvojové pomoci ani ze strany EU. Ta umožňuje Ázerbájdžánu využívat některé finanční instrumenty v rámci platformy Východního partnerství. Velký zájem panuje zejména o spolupráci v oblasti twinnigových programů.

Země spadá do rozvojového programu OECD.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Cílem střednědobé hospodářské strategie pro období navazující na poslední krizi, odrážejícím se ve vládním Akčním plánu ze 4. dubna 2020, je stimulovat domácí výrobu i spotřebu. I v souvislosti s post-konfliktní rekonstrukcí se naděje upínají k rozvoji agrárního sektoru, stavebnictví a budování pozice dopravně-logistického hubu, kde však úsilí o vybudování koridoru Sever–Jih dosud naráží na US protiiránské sankce. Problémem rovněž byla absence spojení mezi Nachičevanem se zbytkem Ázerbájdžánu, to by však díky jednáním mezi Ázerbájdžánem a Arménií. V roce 2024 je očekávána provatizace některých státních podniků. Ázerbájdžán se v rané fázi krize spoléhal na rezervy z tučnějších let akumulované ve Státním ropném fondu, tenčící se společně s rezervami Centrální banky v důsledku udržování kurzu národní měny vůči dolaru. Ten je fixován již od roku 2017, kdy manat po dvojnásobkové devalvaci pozbyl polovinu své původní hodnoty. Ve svých nadcházejících krocích musí ázerbájdžánská vláda a Centrální banka vážit na jedné straně sociální efekt případné nepopulární devalvace manatu a na druhé pak důsledky přijetí závazků spojených se zahraničními půjčkami.

Aktuální sektorové příležitosti naleznete v [Mapě strategických příležitostí na webu Ministerstva zahraničních věcí](#).

- ▶ **Energetika** - Export ropy a plynu je hlavním příjmem státního rozpočtu. Petrochemickému průmyslu je díky tomu věnována zvláštní pozornost a modernizace stávající infrastruktury je jedním z velkých témat. Země v rámci diverzifikace začala projevovat zájem o obnovitelné zdroje energie, jejichž potenciál je na pevnině odhadován na 27 000 MW. Pobřežní potenciál je Světovou bankou odhadován až na 157 GW. Zároveň probíhá modernizace elektrické soustavy a jsou zaváděny programy pro zvyšování efektivity při využívání elektřiny.
- ▶ **Zdravotnictví a farmacie** - Zdravotnictví je perspektivním sektorem nejen v oblasti vybavení nemocnic a balneologických služeb, ale také v dodávkách léčiv. Zájem je především o moderní nemocniční vybavení, jako jsou lůžka či monitorovací zařízení. Významný potenciál skýtá také spolupráce ve farmacii, dovoz léků se v posledních letech každoročně zvyšuje průměrně o 15-20 %, spolupráce je také možná při lokalizaci výroby léků v Ázerbájdžánu.
- ▶ **Dopravní infrastruktura** - Cílem Ázerbájdžánu je vybudovat železniční a silniční koridory spojující jádro jeho teritoria s nachičevanskou exklávou a dále s tureckým územím. Země sama sebe navíc vidí jako transportní hub spojující Evropu s Asií. Do modernizace přístavu v Alatu jsou plánovány investice ze strany Evropské unie až ve výši 11 mil EUR. S příležitostmi pro české subjekty je spojen také rozvoj infrastruktury zahrnující obnovu silniční sítě a řešení složité dopravní situace ve velkých městech. Nejlépe má plán rozvoje dopravní infrastruktury zpracováno Baku, jehož nový územní plán do roku 2040 byl schválen v lednu 2024.
- ▶ **Zemědělství a potravinářství** - Aktivita cílící na zvýšení efektivity v zemědělství a využívání inovativních technologií byly ázerbájdžánskou vládou označeny za strategická východiska sektoru. Tomu je věnována nadstandardní pozornost a je podporován dotacemi a granty až ve výši 40 % ceny výrobku. Ázerbájdžán dlouhodobě řeší otázky spojené s efektivitou využití vody pro zemědělství, jsou tak podporovány projekty inovující stávající strukturu zavlažování a zefektivňující hospodaření s vodou.
- ▶ **Voda a životní prostředí** - Ázerbájdžán je klasifikován jako 18. země s největším tlakem na vodu na světě a 61. pokud jde o ohrožení vážnými přírodními katastrofami. Nedostatek vody se stává rostoucí hrozbou pro udržitelnou budoucnost Ázerbájdžánu v důsledku negativních dopadů změny klimatu a dalších faktorů, včetně skutečnosti, že přibližně 70 % vody používané v Ázerbájdžánu pochází z jiných zemí. Životní prostředí je zároveň ovlivněno následky těžby ropy.
- ▶ **Výzkum, vývoj, inovace a vzdělávání** - Výzkum a vývoj je jednou ze 4 vládních priorit při diverzifikaci ekonomiky. Vláda po celé zemi zřídila několik technologických parků a při postkonfliktní rekonstrukci využívá technologie Smart Cities. Země plánuje investovat až 20 mil. USD do technologií souvisejících s výrobou, výzkumem a dopravou zeleného vodíku. Země se potýká s nedostatkem vody, situaci vláda řeší reformami sektoru a spoluprací se zahraničními subjekty.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Ázerbájdžánský trh skýtá pro české podnikatele významný potenciál. Je však nutné počítat s tím, že vstup na něj je komplikovanější, nákladný a především časově náročný. Výhodný poměr mezi kvalitou a cenou je rozhodujícím faktorem pro úspěch. Post-prodejní servis je absolutní podmínka pro další působení na trhu.

Vzhledem k trvání Zvláštního karanténního režimu doporučujeme při cestování do Ázerbájdžánu i nadále sledovat aktuální informace pro vstup do země související s pandemií covidu-19 na stránkách Velvyslanectví ČR v Baku.

[Covid-19 - aktuální podmínky cestování do Ázerbájdžánu a návratu do ČR | Velvyslanectví České republiky v Baku \(mzv.cz\)](#)

4.2 Oslovení

Přestože se vlivem pandemie ázerbájdžánská společnost přeorientovala na virtuální formu jednání, bez osobního kontaktu obtížně dojde k výraznějšímu posunu při navázání obchodních vztahů nebo projednání kontraktu. V písemné podobě je vhodnější volit formální podobu, např. zaslat e-mailem naskenovaný dopis. Z elektronických forem komunikace se v zemi výrazně více využívá mobilní telefon (nejpopulárnější je aplikace WhatsApp).

Standardním způsobem sjednání první schůzky je formální oslovení subjektu v dostatečném předstihu a zjištění telefonního kontaktu na osobu, která má organizaci schůzky na starosti. S danou osobou pak dojednat termín a místo schůzky. Je potřebné počítat s možností změny místa a času schůzky na poslední chvíli.

Máte-li zájem o navázání vztahů se zástupci státních institucí, je pro oslovení možné využít služeb a podpory ze strany obchodně-ekonomického úseku Velvyslanectví ČR v Baku.

4.3 Obchodní schůzka

Na jednání přijďte včas, i když se může stát, že se váš obchodní partner ještě nedostavil. Vaše přesnost bude zcela jistě oceněna. Zároveň tolerujte menší nedochvilnost partnera, kterou mohou způsobit např. neočekávaná dopravní omezení. Doporučujeme zahájit jednání s ázerbájdžánským partnerem neformálním způsobem (zeptat se na zdraví, rodinu, zmínit nezmarné počasí apod.) a později přejít k samotnému tématu jednání. Okamžité projednávání kontraktu nebo předmětu setkání může být považováno za nezdvořilé.

V Ázerbájdžánu jsou velké rozdíly mezi hlavním městem a regiony. Zatímco v Baku většinou platí pravidla zažitá v Evropě, v regionech plyne život pomaleji. Domluvit si schůzku s partnerem mimo hlavní město může být obtížnější, je třeba obrnit se trpělivostí.

Pokud se jednání odehrává v kanceláři, jedná se zpravidla o čistě formální setkání. Pozvání k jednání v jiných prostorách může být pozitivním signálem a posunem vpřed při jednáních. Všeobecně lze říci, že při formálním jednání v kanceláři není nabízení alkoholu zvykem. Dojde-li na setkání v restauraci, doporučujeme nechat rozhodnutí o alkoholu na místním partnerovi. Neformální setkání (oběd, večeře) je vždy ukončeno čajem doplněným místními sladkostmi nebo ořechy, odchod před tímto tradičním ukončením setkání je považován za nezdvořilý. V případě pozvání domů je vhodné přinést dárek (ovoce, sladkosti nebo květiny, doporučuje se vyhnout alkoholu), očekává se, že host v domě využije přezůvek.

Při příjezdu a odchodu si s každým potřeste rukou. Muži by měli počkat a podívat se, zda žena natáhne ruku k pozdravu, v případě, že ano, teprve poté s ní lehce potřáste.

Vizitky jsou předávány bez jakéhokoliv formálního rituálu. Nicméně je doporučeno je podávat a přijímat pouze pravou rukou. Pro lepší přehlednost je vhodné mít vizitku na jedné straně přeloženou do ázerbájdžánského nebo ruského jazyka. Na jednání se zástupci státní správy chodte vždy formálně oblečení, tj. v saku a s kravatou. Na jednání s obchodními partnery se můžete zejména v letních měsících dostavit méně formálně oblečení, avšak vždy upraveni. Na jednání s vedoucími představiteli firem se dostavte vždy ve společenském obleku. Při neformálních setkáních není společenský oděv vyžadován.

Je zvykem odmítnout dar alespoň dvakrát, než jej neochotně přijmete. Vždy trvejte na tom, že je toho příliš, a dárce by neměl mít žádné potíže.

4.4 Komunikace

Nemalou roli v jednání hraje jazyková připravenost českých subjektů. Hlavním komunikačním jazykem je ruština, angličtina výrazně méně, ačkoliv je stále více jednání vedeno v angličtině. Je vhodné se dopředu domluvit v jakém jazyce bude jednání probíhat a případně využít služeb tlumočnicka.

V komunikaci doporučujeme dávat přednost osobnímu kontaktu, případně telefonátu. Velmi oblíbenou se stává komunikace přes WhatsApp, která je hojně využívána k operativní komunikaci. E-mailové komunikaci je přikládán menší význam.

Pokud český byznysmen nezná dobře svého partnera a neorientuje se dostatečně v místní problematice, neměl by se pouštět do rozhovorů na citlivá témata, jako je náboženství (přístup k vyznávání islámských hodnot se u jednotlivých lidí velmi různí a je nutno znát názory partnera, než se s ním na toto téma pustíme do debaty) nebo konflikt o Karabach a k němu přílehlé okresy.

4.5 Doporučení

Velká pozornost by měla být věnována výběru správného, vhodného partnera. Ten může sehrát významnou roli nejen jako „průvodce“ poměrně složitou ázerbájdžánskou legislativou a předpisy, ale i jako neocenitelný zdroj informací, např. co se rozložení sil a vlivů v té které ekonomické sféře týká. Nesmírně důležitý je pak pravidelný osobní kontakt s partnerem. Systém korespondenční spolupráce a uzavírání kontraktů „na dálku“ není v Ázerbájdžánu příliš funkční ani oblíbený. Poštovní či e-mailová korespondence může posloužit k prvotnímu kontaktu s potenciálním partnerem, ale bez osobních setkání nelze počítat s udržením a prohlubováním obchodních kontaktů.

Při jednání se státní a polostátní sférou je podpora ze strany velvyslanectví plusem pro navázání prvních kontaktů. Přítomnost zástupce ambasády pomáhá při prvních formálních schůzkách. Naše velvyslanectví, v rámci možností, podporu při jednáních se státní správou v odůvodněných případech poskytuje.

4.6 Státní svátky

Ázerbájdžánské státní svátky:

- 1. - 2. ledna - Nový rok
- 20. ledna - Den mučedníků (výročí masakru neozbrojených účastníků shromáždění v Baku sovětskými bezpečnostními složkami roku 1990)
- 8. března - Mezinárodní den žen
- 20. - 26. března - Novruz "perský nový rok" a svátek jara (nejpopulárnější svátek v Ázerbájdžánu)
- 9. května - Den vítězství nad fašismem
- 28. května - Den nezávislosti (připomíná vyhlášení nezávislosti Ázerbájdžánu v roce 1918)
- 15. června - Den národní spásy (den návratu Heyjdara Alijeva k moci v roce 1993)
- 26. června - Den národní armády (den vzniku národní armády v roce 1918)
- 8. listopadu - Den vítězství (připomíná dobytí Šuši během 2. karabašské války v roce 2020)
- 9. listopadu - Den národní vlajky (přijetí tohoto státního symbolu Ázerbájdžánskou demokratickou republikou v roce 1918)
- 31. prosince - Den solidarity Ázerbájdžánského lidu (připomíná pád „železné opony“ mezi SSSR a Íránem roku 1989)

Pohyblivým svátkem je Íd al-fitr (Ramadan Bayrami), který je dnem ukončení měsíce ramadanu a s ním spojeného postu (v roce 2025 připadá na 28. února až 29. března). Dalším pohyblivým svátkem je největší muslimský svátek, připomínající oběť Abrahámovu Íd al-adhá (Gurban Bayrami), ten v roce 2024 připadá na 14. až 16. června.

Případnou-li svátky na víkendový den, jsou k nim přidány volné dny v následujícím týdnu. Je vhodné se včas informovat, jak přesně budou dny pracovního volna konkrétně pro daný rok určeny.

Během státních svátků jsou provozovány prodejny s potravinami ve standardních otevíracích hodinách.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Podpora v podobě místního, finančně silného, a zavedeného obchodního zástupce je pro úspěšný prodej zahraničního zboží na místním trhu naprostou nezbytností. Při prodeji zboží v zemi prostřednictvím místního obchodního zástupce je obvykle využíván velkobchodník-distributor, který zásobuje obchodní síť. Často, zejména u menších obchodníků, tento článek chybí a zboží je dodáváno přímo.

Ázerbájdžán má liberální devizový režim a prakticky neexistují překážky pro směnu a převod prostředků spojených s investicí do volně směnitelné měny legální cestou a za tržní kurz. Směna je prováděna tzv. Baku Currency Exchange Market a Organized Interbank Currency Market. Elektronický směnný mechanismus, The Baku Electronic Exchange System (BEST) funguje v zemi od roku 2002. Existuje rovněž možnost měnit cizí měnu v bankách a jejich filiálkách. **Pozor, v lednu 2016 došlo k plošnému uzavření všech směnáren a podle dostupných informací se s obnovením jejich činnosti do budoucna nepočítá, směna cizí měny se uskutečňuje pouze v rozšířených bankovních pobočkách.**

Od roku 2001 platí zákaz používání cizích měn při operacích v hotovosti. Průměrná doba zaslání prostředků do zahraničí je 2-3 pracovní dny. V praxi je důsledně aplikována dodatečná povinnost uvést zdroj prostředků v případě podezření z praní špinavých peněz. Parlament v roce 2007 odsouhlasil dodatek k devizovému zákonu, kterým zrušil dodatečné zdanění vývozu hotovosti ze země, což je v souladu s požadavkem WTO a mělo také pomoci snížit inflační tlaky.

Od pádu Sovětského svazu Ázerbájdžán radikálně liberalizoval zahraniční obchod. První legislativa, upravující fungování zahraničního obchodu, byla přijata v roce 1992. Nicméně významné restrikce exportu tzv. strategického zboží či zboží strategického významu existovaly až do roku 1994. Patřily mezi něj mj. všechny ropné výrobky. I dnes stále existuje poměrně omezený seznam výrobků, kde se vyžaduje souhlas, certifikace nebo licence při vývozu a dovozu do/z země.

Omezení vývozu z důvodu národní bezpečnosti: zboží a technologie podléhající vývozu v souladu s mezinárodními smlouvami; zbraně, včetně zbraní hromadného ničení a jeho nosičů; tzv. zboží dvojího užití, které může být využito pro výrobu ZHN; výbušniny a radioaktivní materiály; ostatní zboží a služby, označené prezidentem republiky jako zboží podléhající souhlasu. K vývozu těchto produktů je nutné vyjádření kompetentního orgánu státní moci.

Dovoz a vývoz na základě dekretu Kabinetu ministrů: zbraně a vojenské zařízení; výbušniny; radioaktivní materiály; narkotika; speciální druhy vědeckých znalostí a technického know-how, nezbytných pro výrobu zbraní; krev a výrobky z ní; vývoz surových diamantů.

Vývoz a dovoz na základě vydání povolení od různých orgánů státní moci:

Vývoz: divoká zvířata a rostliny, zvláště ty, které jsou chráněny mezinárodními konvencemi a patří k ohroženým druhům; suroviny z rostlin a zvířat pro výrobu léků; umělecká díla a starožitnosti; vynálezy a know-how; narkotika.

Dovoz: insekticidy; léky a lékařské zařízení; veterinární léky; divoká zvířata a rostliny; suroviny z rostlin a zvířat pro výrobu léků; narkotika, která nejsou registrována v Ázerbájdžánu.

Pro více informací ohledně výše zmíněných kategorií doporučujeme kontaktovat Velvyslanectví ČR v Baku na e-mailové adrese: commerce_baku@mzv.cz.

Praxe celního odbavení byla v Ázerbájdžánu terčem kritiky od vzniku moderního státu. V souvislosti s ekonomickými problémy, kterým Ázerbájdžán v poslední době čelí je však patrná snaha danou situaci zlepšit. Již v roce 2009 byl zahájen provoz tzv. one window shop na celnicích, což v praxi umožnilo vyřídit kompletní celní deklaraci na jednom místě. Podle oficiálních údajů se díky tomu podařilo zkrátit proces jejího vyřízení na 15–20 minut. Ovšem nejdůležitější změny přinesl dekret prezidenta z ledna 2016, který výrazně zprůhlednil proces určování výše cla, odstranil dobrovolně-povinnou praxi využívání služeb celních brokerů a zvýšil limit pro bezcelní nekomerční dovoz z 2 000 na 10 000 USD. Vlastní celní řízení probíhá na základě několika právních dokumentů, z nichž nejvýznamnější jsou Celní kodex (srpen 2011) a Rozhodnutí Kabinetu ministrů o clech z roku 2001. Výše uvedené legislativní dokumenty rozdělují cla na tři skupiny: ad valorem (10–25 %), specifická cla, složená cla (kombinace dvou předešlých cel). V poslední době převládá tendence zvyšovat roli cel ad valorem.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podle zákona mohou zahraniční investoři vytvářet za účelem podnikání společné podniky s místními společníky nebo vytvářet nové podniky, 100% vlastněné zahraničním subjektem, a to ve formě místního zastoupení nebo pobočky. I když vláda formálně neuplatňuje dohled nad zahraničními investicemi, proces registrace nové firmy při Ministerstvu spravedlnosti je de facto určitým „screeningem“ investora a investice. Registrace firmy podle zákona obnáší pouze posouzení správnosti předložených dokumentů. Při hledání vhodných komerčních, ale i bytových prostor doporučujeme využít služeb některé z početných realitních kanceláří.

V současné době neexistuje právní norma, nařizující zahraničnímu investorovi najímat místní pracovní sílu, nicméně v Parlamentu diskuse na toto téma běží. Zaměstnavatel musí získat licenci od Ministerstva práce, pokud se rozhodne najmout místní pracovní sílu. Cizinci, pracující v zemi, se musí zaregistrovat na imigračním úřadě v místě jejich bydliště a získat pracovní povolení od Ministerstva práce. Vedoucí zastoupení zahraničních firem a jejich zástupci k práci nepotřebují pracovní povolení, protože nejsou považováni za tzv. migrující pracovní sílu.

5.3 Marketing a komunikace

Stejně jako kdekoli jinde na světě je i v Ázerbájdžánu reklama nedílnou součástí prodejní strategie každé firmy, která chce úspěšně působit na trhu. Tištěná reklama (inzeráty v tisku, reklamní poutače na ulicích a distribuce reklamních letáků) je zajišťována agenturami většinou s podílem zahraničního kapitálu. Velmi populární jsou rovněž elektronická média všeho druhu, přičemž v oblasti sociálních sítí jednoznačně vede Instagram a TikTok.

Oproti evropským zvyklostem není příliš rozšířena velkoplošná reklama v podobě billboardů.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Ázerbájdžánu jsou formálně uznávána práva spojená s využitím movitého a nemovitého majetku. Ázerbájdžánský soudní systém se vyznačuje selektivní efektivností a nefunguje nezávisle na výkonné moci. Špatná kvalita, nespolehlivost, svévole a nedostatečné možnosti vynucení práva jsou překážkami pro zahraniční (i domácí) firmy rozvíjet jakýkoliv byznys v zemi. Politicky dobře napojené skupiny (klany) profitují z kontroly nejlukrativnějších sektorů ekonomiky. Úpravy Občanského zákoníku z roku 2007, které umožňují úřadům násilně vykupovat pozemky, (údajně s cílem rychlejší výstavby veřejně prospěšných staveb) mohou ještě více ohrožovat vlastnická práva investora.

Určité zlepšení v této oblasti ale existuje. Vláda v současné době spolu se Světovou bankou intenzivně pracuje na vylepšení systému registrace majetku. V roce 2006 vláda centralizovala databázi všech operací na trhu nemovitostí určených k bydlení do sítě notářských kanceláří, metodicky vedených Ministerstvem spravedlnosti.

Ázerbájdžán začal již v polovině 90. let s implementací národního systému registrace a ochrany duševního vlastnictví. Opatření byla prováděna ve spolupráci se Světovou organizací pro duševní vlastnictví (WIPO), jehož je země členem. Souběžně došlo i k úpravám legislativy v tomto smyslu a tak byl v roce 1996 přijat zákon o autorských právech a s ním spojených právech, v roce 1997 patentový zákon a v roce 1998 zákon o obchodních značkách a geografických pojmenováních. Ázerbájdžán je členem Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), stranou Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví, Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl, Úmluvy o zvukových záznamech i obou tzv. internetových smluv WIPO.

5.5 Trh veřejných zakázek

Avíza o veřejných zakázkách jsou publikovány v oficiálních denících Azerbaijan a Respublika spolu s uvedením podmínek a časových lhůt pro podání přihlášky. Podle zákona by měly být všechny veřejné zakázky rovněž publikovány na stránkách www.etender.gov.az. Tendrové specifikace jsou však většinou zveřejňovány pouze v ázerbájdžánském jazyce.

V roce 2021 uvedla Státní služba pro antimonopolní dohled a kontrolu spotřebitelského trhu spadající pod ministerstvo hospodářství Ázerbájdžánu, že Ázerbájdžán plánuje zcela přejít na elektronické zadávání veřejných zakázek. Modernizace portálu při níž by mělo dojít k překladům tenderů do angličtiny a ruštiny v současné době probíhá. Zároveň je očekáváno předložení i nového návrhu zákona o veřejných zakázkách, který počítá se 100% přechodem na elektronické zadávání zakázek.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Platební morálka místních partnerů je podle zkušenosti českých firem poměrně uspokojivá.

Všeobecně platí, že o sporech a neshodách, vznikajících mezi zahraničními investory a firmami se zahraničním kapitálem, státními institucemi nebo podniky, veřejnými organizacemi či jinými právními subjekty rozhodují místní soudy nebo po dohodě zúčastněných stran soudy arbitrážní (včetně těch zahraničních). Mechanismus urovnávání sporů v Ázerbájdžánu existuje, avšak efektivní prostředky ochrany a vynucení vlastnických a smluvních práv nejsou vždy zaručeny. Stát oficiálně nezasahuje do kompetence soudů, v praxi ale má soudní moc vůči exekutivě jen velmi slabou pozici. Soudci často nemají adekvátní znalosti a zkušenosti z moderní daňové a ekonomické legislativy.

Od roku 2000 platí Zákon o mezinárodní arbitráži, který zavádí možnost lokální arbitráže, pokud jde o kontrakty s účastí zahraničního subjektu. Nicméně jedná se o mechanismus využívaný jen velmi zřídka. Bilaterální dohody o podpoře a ochraně investic poskytují zahraničním subjektům lepší zajištění pro případ sporů v tomto smyslu. Ázerbájdžán je smluvní stranou World Bank Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of the other States a také členem Multilateral Investment Guarantee Agency a 1958 New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards.

Místní legislativa zná i Zákon o bankrotech, ovšem i tento mechanismus je používán jen velmi zřídka.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro občany ČR platí pro vstup na území Ázerbájdžánu vízová povinnost.

POZOR: Při pobytu v Ázerbájdžánu převyšujícím 15 dnů platí pro cizince povinnost registrovat se u migrační služby. Registraci je možné provést po internetu na adrese: [E-Services \(migration.gov.az\)](https://migration.gov.az) V případě, že tato povinnost není respektována, je při výjezdu z Ázerbájdžánu vyžadováno zaplacení pokuty a v krajním případě může dojít až k deportaci.

Víza lze získat:

- 1 elektronicky na internetové adrese: [Official Electronic Visa Portal](#);
- 1 nebo, v případě delšího pobytu než 30 dní, osobně na konzulárním úseku velvyslanectví Ázerbájdžánu v Praze (Na Zátorce 783/17, 160 00 Praha 6, [Velvyslanectví Ázerbájdžánské republiky v České republice](#)).

Doporučení na cestu:

Mezinárodní letiště Heydara Aliyeva je se světem propojeno poměrně hustou sítí leteckých linek. Z ČR je obecně nejvýhodnější přímé spojení Praha - Baku operované národním dopravcem [AZAL](#) třikrát týdně (pondělí, pátek a sobota), dále přes Istanbul, Varšavu a Frankfurt. Nejlevnější spojení mezi letištěm a stanicí metra 28 May v centru města zajišťuje pohodlný autobus [Airport Express](#): cesta vyjde na 1,3 manatů (ca. 16 Kč). Prověřenou taxislužbu lze kontaktovat na ázerbájdžánském čísle 189 (operátoři hovoří anglicky a rusky); o ceně (cesta z letiště do centra vyjde asi na 18 manatů) budete předem informováni textovou zprávou. Doporučit je možno i službu Bolt, případně Uber (12-15 manatů).

Nedoporučuje se cestovat do příhraničních oblastí s Arménií a do oblastí v blízkosti linie dotyku. Dále upozorňujeme, že hranice mezi Ázerbájdžánem a Ruskem prochází na ruské straně přes bezpečnostně problematický Dagestán. Eventuální cestu do/z Ázerbájdžánu po této trase doporučujeme důkladně zvážit. Pro pohyb v samotném Ázerbájdžánu nejsou zavedena žádná omezení. Při pobytu se doporučuje respektovat základní bezpečnostní pravidla chování a respektovat pokyny příslušníků ozbrojených složek. Další informace na [webu ZÚ](#).

Všeobecně je v Ázerbájdžánu doporučováno pít balené vody, kterou je možné zakoupit v každém obchodě.

Při cestování do Ázerbájdžánu doporučujeme registraci do systému [DROZD](#).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pro zaměstnání v zemi je třeba získat pracovní vízum, které vydává Státní imigrační služba Ázerbájdžánu. Vzhledem k tomu, že situace, pravidla a poplatky v této oblasti se velmi rychle mění v čase, doporučujeme kontaktovat příslušný zastupitelský úřad v ČR před podáním žádosti o pracovní vízum.

Mezi Českou republikou a Ázerbájdžánem není uzavřena žádná smlouva v oblasti zdravotního zabezpečení. Z tohoto důvodu je českým občanům v Ázerbájdžánu poskytována zdravotní péče pouze za úplaty. V případě cesty do této země proto důrazně doporučujeme sjednání příslušného cestovního pojištění.

5.9 Veletrhy a akce

V Ázerbájdžánu se každoročně pořádá několik regionálně významných oborových veletrhů a výstav. Každoročně je organizován veletrh Caspian Agro a Interfood Azerbaijan (květen), Baku Energy Week (Caspian Oil & Gas a Caspian Power; první týden v červnu), vzdělávací veletrh EduExpo (říjen), BakuBuild a Aquatherm (říjen).

Více informací k jednotlivým veletrhům, které se konají v Baku, naleznete na stránkách hlavního organizátora výstav [Caspian Event Organizers](#).

Bližší informace k výstavám jsou zveřejňovány na webu Velvyslanectví ČR v Baku, BusinessInfo, CzechTrade nebo Ministerstva průmyslu a obchodu.

Velvyslanectví ČR v Baku organizuje řadu různých aktivit, vedle podpory účasti na veletrzích se zabývá organizací fór či podnikatelských misí. Jeden z neefektivnějších nástrojů pro podporu exportu je organizace sektorově zaměřených projektů na podporu ekonomické diplomacie v podobě misí českých podnikatelů Ázerbájdžánu nebo ázerbájdžánských zástupců institucí do České republiky.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Ázerbájdžánu

Caspian Plaza, ulice Jafar Jabbarli 44, AZ-1065 Baku, Ázerbájdžán

Tel.: +994 124 368 555 - recepce, +994 124 368 554 - sekretariát

Fax: +994 124 368 557

E-mail: baku@mzv.gov.cz

Web: www.mzv.gov.cz/baku

Obchodně ekonomický úsek

nachází se na velvyslanectví v Baku

Tel.: +994 124 368 554 (555)

E-mail: baku.commerce@mzv.gov.cz

Nouzová linka pro české občany (mimo pracovní dobu zastupitelského úřadu): +420 222 420 222

Úřední hodiny: pondělí až pátek od 9:00 do 12:00 hod. a od 13:00 do 17:30 hod.

Kancelář CzechTrade Baku

Ing. Antonín Marčík, ředitel kanceláře

Caspian Plaza, ulice Jafar Jabbarli 44, AZ-1065 Baku, Ázerbájdžán

Tel: +994 512 069 695

E-mail: antonin.marcik@czechtrade.cz

Web: www.czechtrade.cz/azerbajdzan

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Předvolba do Ázerbájdžánu je +994, následuje kód města a samotné číslo. V případě mobilního čísla je +994 (s pokračováním např. 111 111 111) v místě nahrazeno 0 (s pokračováním např. 111 111 111).

- 1 **Nouzová linka Velvyslanectví ČR v Baku: +994 502 291 363**
- 1 Hasiči: 101
- 1 Policie: 102
- 1 Lékařská pohotovost: 103
- 1 Havárie plynu: 104
- 1 ASAN: 108
- 1 Informace o tel. číslech: 109
- 1 Mimořádné situace: 112
- 1 Odtahová služba: 156 (placená služba)
- 1 Taxi: +994 125 653 189 nebo služba Uber/Bolt

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 [Kancelář prezidenta Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Kabinet ministrů Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Parlament Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Ministerstvo zahraničních věcí Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Ministerstvo hospodářství Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Ministerstvo energetiky Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Státní výbor statistiky Ázerbájdžánu](#)
- 1 [ASAN](#)
- 1 [Státní agentura pro povinné zdravotní pojištění](#)
- 1 [Centrální banka Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Databáze tenderů](#)
- 1 [Obchodně-průmyslová komora Ázerbájdžánu](#)
- 1 [Státní ropná společnost](#)
- 1 [Státní vodárenská společnost Azersu](#)
- 1 [Podzemní dráha \(metro\) v Baku](#)

Informační agentury a internetové noviny

- 1 [Ázerbájdžánská tisková agentura](#)
- 1 [Ázerbájdžánská státní tisková agentura](#)
- 1 [Tisková informační agentura Turan](#)
- 1 [Internetové zpravodajství Day.AZ](#)
- 1 [Tisková informační agentura Report.az](#)